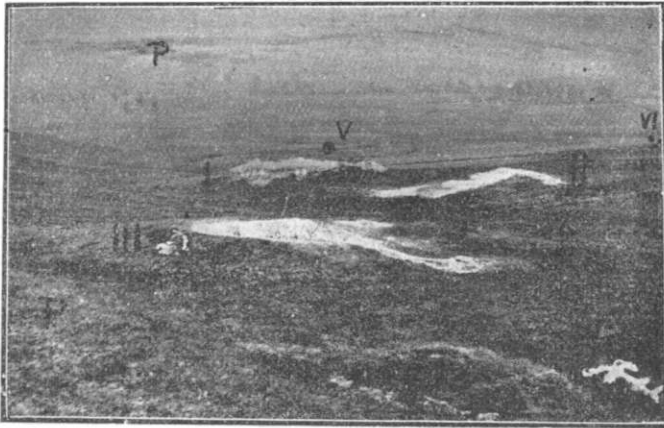

SZÉKELYSÉG

A SZÉKELYFÖLDET ÉS NÉPET ISMERTETŐ HAVI FOLYÓIRAT

Szerkeszti
BÁNYAI JÁNOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Odorhei.

Fehérszék nevű iszapvulkán Fíliazon (jud. Odorhei)

Fürdő-nyaraló szezon közeledésével egy égető kérdésünk válik aktuálissá. Vajjon a fürdővárosaink az idén is kimaradnak a vasúti kedvezményt élvezők sorából? Feltétlen meg kell állapítanunk helyenként, hogy kik illetékesek a szükséges lépések megtételére. Vármegye, város, turista egyesület vagy más hiányában a kereskedők, iparosok vezetői mint legközelebb érdekelték kell képviselőink, szenátoraink útján lépéseket tegyenek a kieszközlés dolgában. Laptársaink, is jó lesz, ha figyelemmel kísérik aktuális és fontos kérdéseinket. Városaink bőségesen tudnak jogcímet nyújtani. (Odorhei városban magában van fürdő, Sósfürdő, Szejke, Homoród, Lobogó, Dobogó, Hargitaliget, Corund. — *Târgul Mureş* mellett Sângeorgiu de Mureş sósfürdő. — *Mercurea Ciuc* magában a városban, Csicsói büdös — *Târgul Secuiesc* Fortyogó, Bálványosvár fürdőtelep, Csiszár fürdő, Kászon. — *Gheorgheni* Gyilkostó. — *Agoş-teni* Erdővidék fürdői számára.)

Most idejében kérünk megmozdulást!!

Kik az ezévi számainkban nem szerepelnek a befizetők közt kérjük, hogy a mult számunkban bejegyzett tartozásaikat egyenlitsék ki, s ha »tovább« nem óhajtják »támogatni« közös ügyünket, úgy tartozásukat kiegyenlítve ne fogadják el e lapszámunkat.

ELŐFIZETÉS az 1935 évre: 100 Lei. (Kedvezményes 60 Lei.) Magyarországiak befizetéseit (5—4 P.) elfogadja a Studium könyvkereskedés Budapest, IV, Kecskeméti-u, 8.

Előfizetések beküldését kérjük!

Irodalom—Lapszemle.

Bakóczy Károly: Német költőkről c. alatti lírai antológiájának a székely anyaváros a szülőhelye. A terjedelmes (250 l.) fordítási gyűjtemény gondos vállogatás és lelkiismeretes szép költői fordító munka eredménye. Ezidőszerint a magyar irodalom leggazdagabb' ilyenmű gyűjteménye. Gondolatokban mélyen elmerülő bevezetője értékes tanulmány, amely irodalommal foglalkozók és fordítók számára nélkülözhetetlenné teszi a felesége emlékének ajánlott munkát. Ára 80 lej. A helyi Globusnyomda szép kivitele.

Magyar ut c. alatt már IV. éve jelenik meg a haladó nemzedék értékes szócsöve, amelynek a szerkesztésében azok vesznek részt, köztük az ifju nemzedék kiváló kulturhisztorkusa rugonfalvi Mester Miklós is, akik a román nemzettel sorsközös problémáinknak hivatott propagálói. Szerkesztik: Pap Béla és Kiss Sándor. Megjelenik havonként kétszer Budapesten. Előfizetése egy évre 6 P. (IX. Üllői-ut 25.) Legutóbbi lapszámainak minket érdeklő aktuálitást ad *Fekete Nagy Mihály* cikke a *Sebestyén József* régészről felfedezett és leirt *Szent Istvánkori templomövről a Székelyföldön.* (4 sz.)

Glas Româneac címen *Dobrolă O* szerkesztésében a *Secuimea*-ból IV. évf. 150 folytatólagos számozással vált ki az új hetilap ez év jan. 24-én. Megjelenik Odorheien. Egy évre 100 lej.

Gazeta Odorheiului néven pedig a 154 szám megjelentetésével beszünt *Secuimea* folytatja tovább a munkát *Gârnețiu Gh.* szerkesztésében szintén Odorheien. Előfizetése egy évre 100 lej.

Székely szombatosainkról ír *Bözödi György* az Erdélyi Helikonban (1934 10 sz. és 1935 1 sz.)

Târgu Mureș város román nyelvű kalauzát adta ki *Demetrescu M.* (40 l. 17 képpel Ára 20 lej. Paxnyomda 1933.)

Brașov és környékének ismertetése (Kronstädter Heimat und Wanderbuch) Wachner Henrich igazán arra hivatott kezéből most jelent meg vaskos kézikönyv alakjában. (322 l. és 126 képpel) Mivel igen sok közös székelyföldi területet is érint leírásában (Háromszék alsó része, Csángóföld) azért e megfelelő érdekességű területeken nélkülözhetetlen segédkönyv az új modern adatok tömegével. (Hiemisch W. könyvkereskedés Brașov. Ára 190 lej.)

Tűz (Târgu Măreș) c. folyóirat képekkel illusztrált méltó ismertetést közöl ilyefalvi *Lóte Éva* művésznő szoboralkotásairól. (10 sz.) Szívesen olvassuk dr. Biró István cikksorozatát a turistaságról. Nálunk ahol olyan kevesen tudják mi annak az igazi nemes tartalma bizony hálás olvasmányul szolgál.

A moldvai csángók közti utjáról ír tanulságos beszámolót *Török Bálint* az EGE igazgatója. (Erdélyi Gazda Cluj 3 sz.)

Lármafa.

Barabás Zoltán dr. egyetemi tanár, gyermek menhelyi igazgatót Bpsten, kiváló munkásságának az elismeréséül kormányfőtanácsosi címmel tüntették ki.

Mánya Ferenc tanárt Mercurea-Ciucból az odorheui kath. főgimnáziumhoz helyezték át a Tg. Mureşre visszahelyezett Lerchenfeld Ernő helyett. A Csiki Lapok meleg méltatással bucsuztatja a Csikot ott hagyó agilis tanárt.

Mécs László a kiváló költőpap és ép oly nagy előadó művész Turdán márc. 12-én és Odorheiu 16-án tartott feledhetetlen előadói estélyeket.

Kolumbán Ellák a fiatal nemzedék kiváló szociologusa és szervezőtehetsége lett az új ref. lelkész Chepeten (jud. Trei Scaune).

Veszteségünk. *Bartalis Ágoston* ny, főszolgabíró, a történelmünk szorgalmas adatgyűjtője Mercurea-Ciuc 69 éves korában. *József János* nyug. áll. tanító 76 éves korában Braşovban. Kinek költői és példás, munkás életéről nem régen emlékeztünk meg. (IV. 11—12 sz.) *Nagy Elek* ref. lelkész, író Reghinben.

A nyikómenti dalokat és táncokat mutattak be Clujon (III. 27-én) és Budapesten (III. 31-én) a Kiss István ref. lelkész vezetése alatti leányok és leányok nagy sikert aratva.

Ditrői Csibý József mostanában feltűnt fiatal zongora művésztől hallunk gyakrabban, aki bámulatos technikájával a legkiválóbbak közt foglal helyet.

A székely szabadságról tartott két ízben előadást Târgul Secuescen dr. *Sólyom Miklós*.

Székelyember orvossága a veszettség ellen. *Bajka Zsigmond* (Cernatul de Sus jud. Trei Scaune) falusi gazda házi szerrel gyógyította a veszettséget. Állítólag sikerrel.

Karácsony János fiatal gyergyói festő jó bemutatkozó kiállítást rendezet Gheorgheniben. (Gyergyói Lapok 12 sz.)

Templomuk építésének 200. évfordulóját és mostani renoválását ünnepelték a *Valca Strâmbă* róm. kath. hívei (jud. Ciuc) márc. 11-én. A felszentelést Péter Antal apát plebános a szomszédos Chileni község nagy fia végezte. Felcser Antal plebánost eredményes munkásságáért illeti hála.

A székelység történetéről „Pál Mózes“ c. alatt írt szindarabot vitéz *Lépes György* ezredes, melyet debreceni Csokonay Színház márc. 15-én adott elő. (Ellenőr, Cluj, márc. szám).

Ki írja meg a székely époszt? *Szántó György* a *Függellen Újság* (Cluj) II. évf. 10 számában a *Tamási Áron* Ábel-triologiájáról írt ismertetésében kérdezi. Ki-ki?! Ezt kérdezzük mi is!

Caolin R. T. néven porcelángyár alakult Turdán.

Székelyföld kutatása.

Báró Orbán Balázs szülőfaluja c. alatt adta ki *dr. Lévai Lajos* a megirandó székely monográfia első mintaszerű feldolgozását 48 oldalú tartalmas füzetben. A munka Orbán Balázs nemes hagyományaként a pontos, értékes adatoknak egész sorát tartalmazza kedves elbeszélő módon, mely a szerzőnek közismert íróművészi sajátja. A természeti viszonyok leírását szerkesztőnk adta hozzá általános és földtani térképpel kiegészítve. Bárcsak a régen várt kezdeményezés végre a sok tapogatózás után e szép minta felhasználásával buzdítólag hatna hasonló szándékkal toglalkozóink számára. Szerző kiadása Odorheiu. Ára 25 lej.

Szelid gesztenye új előfordulását közli *dr. Imreh Barna* Angheluş Besineu községek közti (jud. Trei Scaune) a Bábólna nevű fenyő ültetéssel szélétől védett helyéről. Forró Zoltán birtokos (Besineu) ültetett mintegy 80 fát, melyek a hideget megsínylik. S ezért mint a dió inkább csak bokorra fejlődik. Termése bőven van.

Csertörő malom pontos leírására s esetleges rajzára (fényképére) volna szükség! Ki tud még a Székelyföldön ilyenről?

Egy ismeretlen székelyföldi középiskola 1600 tájt cím alatt *dr. Bitay Árpád* ismerteti a M. Tud. Akadémia kiadásában megjelent Székely oklevéltár VIII. kötete után a Sânzieni-Kézdiszentléleken a Tarnóczy Sebestvén udvarházában szervezett középiskola rendtartását. (Erdélyi Lapok 1935 5 sz.)

Az időjárási viszonyok 1934 évi összefoglalását közli saját megfigyelései alapján Tg. Secuescen *dr. I. Dienes Ödön* (Székely Ujság)

Az orbai vagy fúzalma igazi székelyföldi speciálitást ismerteti *Rapaics R.* a Term. Tud. Közlönyben (5—6 sz.) Ezt a savanykás korai fajt a Feketeügy mentén magotlan almának is nevezik.

Befizetések az 1934 évre. *Helyből:* Fancsall Bálint, Révay György. Spanyol Pál. *Gheorgheni*ből: dr. Csiky János (2 példányra), László Antal. *I. Gh. Ducáról:* Bálint Dániel, Orbán János. Ajtay Lajos Boldeşti. *Clujról:* Bagaméry Zsombor és dr. Tulogy János Bakcsay János Sânpaul. Diószeghy László Ineu. Fazakas Dénes Firtănuş. Fazakas József Secuieni. Kovács István Ojdula. Máthé Lajos Orăşeni. Nagy Vencel Medişor. Rákossy Ferenc Făgăraş. Rákossy Lajos Chepeţ. *Bpestről:* Ajtay Kovács József, dr. Szacsavay László.

Előfizetések 1935-re *Helyből:* Bakóczy Károly (6 példányra), Blájer Balázs, Demeter Miklós 30. Ébert András, Forró Géza, Kertész Albert. Mánya Ferenc, Sebesi János dr. *Brazovból:* Adorján Dezső, Bodor Vilmos, K. Bogdán Géza, Derzsy Géza. *I. Gh. Ducáról:* dr. Fazakas Miklós, Péter Sándor. *Daneştiről:* Lukács István és Molnár György, Balázs András Dârjiu. Bartalis Ferenc Făgăraş (2 p.) Biró Lajos Dej 30. Demeter Miklós Vlăhiţa, Fazakas Domokos Ghipeş. Kuop Vencel Corund. Molnár V. Árpád Oraviţa. Olvasó Egylet Aita Mare. Petioky Ferenc Sărcaia. Szádeczky Gyula dr. Cluj (2 p.) Takó Albert Tâmaşul. Vida Mózes Lutiţa. *Bpcstről:* II. Polg. Iskola Ujpest, Ajtay Kovács Lószef 2 P Muzsnay József, Imreh József Alsódabas 1 P

1934 és 1935 évekre: Fülöp József Gheorgheni, Poigári Kör Sibiu, Sass Antal Cârţa, Székely Társaság Braşov, Szolnoky Gyula Cluj